
The Antiphysical Review

Founded and Edited by M. Apostol

137 (2007)

ISSN 1453-4436

Alte vorbe si discutii

M. Apostol

Department of Theoretical Physics, Institute of Atomic Physics,
Magurele-Bucharest MG-6, POBox MG-35, Romania

email: apoma@theory.nipne.ro

Solutia consta in unirea tuturor cercetatorilor si universitarilor intr-o actiune comuna, in cadrul actualului sistem democratic (sau asa-zis democratic), prin care sa analizam gravele dificultati si practici politico-manageriale in cercetare si invatamint.

Daca, de exemplu, am fi capabili sa facem un referendum precum secuii, atunci asta ar avea un ecou important. Nu vor mai putea atunci sa ne neglijeze.

Dar am putea sa organizam o Conferinta Nationala a Cercetarii si Invatamintului, care sa formuleze o pozitie unica si clara. Desigur, o astfel de Conferinta ar trebui organizata de Asociatiile noastre profesionale, nu de minister, institute, etc. Organizatii profesionale care cam lipsesc, din pacate, sau sint aservite.

Cercetarea si invatamintul sint distruse in Romania si pentru ca oamenii ce lucreaza in aceste domenii nu sint organizati in propriul lor For National. Care poate fi o fundatie, un ONG, etc. Sindicatele sint complet aservite si ele, din pacate.

Regret poate ca trebuie s-o spun, dar solutia sta, aproximativ, in "Proletari din toate "tarile", uniti-va!".

Credeti asadar ca e posibil in Romania sa avem o astfel de actiune?

Trebuie infiintata o Asociatie Nationala (cine o face?), apoi trebuie sa avem o unitate de vederi (oare e atat de greu?), si apoi sa expunem public aceasta unitate de vederi.

Credeti ca sint romanii ca secuii?

Exista o lege pentru asociatii si fundatii. E necesar un numar de cca 20 membri fondatori, identificabili, un statut, un sediu si un cont. Apoi o cerere la judecatorie, pentru hotarirea de infiintare.

Desigur ca va fi infiltrata. Am participat la infiintarea a vreo trei astfel de asociatii si toate au esuat exact din cauza "securistilor".

Poate asta nu e cel mai important lucru.

Mult mai important este adeziunea "maseilor". Masele adera daca ideile sint pe gustul lor, adica in interesul lor, si daca se face propaganda convenita. Asta e cel mai greu lucru. Pentru ca necesita oameni credibili, care sa aiba contacte numeroase. Masele sint idealiste, pe sarmani ii ajuta. "Interesul" lor e dreptatea, egalitatea, fraternitatea. Asta e baza democratiei. Nimeni nu poate intelege cum, desi sint atat de manipulate si mintite, totusi masele mentin democratia in functiune. Asta e explicatia, masele sint idealiste.

Daca masele, cum au obiceiul, nu vor decit sa-si ia salariul si sa fie lasate in pace, nu e o problema. Vom avea elitele de partea noastra. Dar aici poate fi mai greu. Trebuie sa vedem cine ce vrea. Cea mai importanta chestiune, dupa mine, este formularea unei unitati de vederi, cit de minoritara ar fi ea. Un lucru minoritar are sanse bune sa razbata daca este corect, consistent. Nimic nu impresioneaza mai mult decit adevarul bine spus. Sigur ca ar fi bine sa existe un suport de mase, dar asta poate fi greu, si a la long, poate chiar ridica probleme, pentru ca e irezistibila dorinta de manipulare a maselor. Masele sint, din pacate, si oportuniste.

Cer pentru cercetarea romaneasca dreptul minoritar al ungarilor! Sintem o minoritate de elita, sufocata si decimata de o majoritate infama, pusa pe jaf, coruptie, dezastru, distrugere! O plaga pe Romania!

Cei cu 3 mii \$ salariu-venituri, sa plece din cecetarea romaneasca! Sa-si vada de vile, de automobilele exorbitante si de pacate! Dzeu are o judecata si pentru ei, ca pentru oricine!

De-abia atunci cind va vedea ca ne miscam, UE ne va acorda ajutor. Desigur, Europa are probleme. Nu sta foarte bine cu electronica (desi, totusi!), putin mai bine cu aerospatiale, etc. E si ea supta de paraziti comunitari. O atitudine clara, deschisa, onesta, sociala si sociabila, in folosul societatii, echilibrata, va produce revirimentul nu numai in cercetarea romaneasca, dar si in UE. Poate veni din Romania! Republica sociala!

Se poate! Totul depinde de cit de uniti si valienti sintem!

Acesti politicieni si manageri de cercetare n-au nici un rezultat, au cariere false, de carton, au fost ani de zile tinuti de mila la usa cercetarii ca niste cersetori, n-au facut nimic, au dat numai cu gura, ba la PCR, ba la taranisti acum, ba la securitate.

Sa vedeti ce frica le e lor cind le spui asta in fata. Se feresc ca dracu' de tamiie sa dea ochii cu oameni normali, care sa le spuna stfel de lucruri direct in ochi.

Sa nu ne fie frica de frica noastra, sa ne fie frica de frica lor! Sint semeni decazuti.

Cele trei Academii majore ale SUA (stiinta, inginerie, medicina) au dat relativ recent (cred ca prin 2003) un document referitor la strategia cercetarii SUA pina in 2025 (se practica si la ei, dupa cum vedeti; diferenta este ca la ei un astfel de document este citibil si interesant, la noi este ridicol si aberant!).

Conform acestui document misiunea cercetarii in SUA ar fi: military supremacy and intellectual leadership.

Nu trebuie aruncat obiectivul militar numai pe Est. Dimpotriva. Dar desigur cercetarea de stat a avut peste tot si intotdeauna o motivatie militara.

Ce este remarcabil in acest document este obiectivul al doilea: intellectual leadership!

Spiritul entrepreneurial in tehnologie a dus la cercetarea privata in SUA. Acest spirit exista, ca resursa naturala, si in Europa si in Romania. Diferenta este de credinta, de etno-culturalitate: SUA cred mult mai mult in stiinta si tehnologie (ca Rusia Sovietica in trecut), le cultiva si le dezvolta, valorifica aceasta resursa, Europa si Romania mai putin, sau de loc (nici apa minerala nu este valorificata de Romania, e nevoie de altii sa o valorifice!).

Este de diferentiat insa intre stiinta si tehnologie. Nu exista cercetare stiintifica fundamentala privata (decit cu foarte rare exceptii). Nimeni nu da bani ca sa rezulte hirtii, fie ele chiar si stiintifice. Aceasta cercetare este finantata peste tot in lume de catre stat. Nu ne putem bizui aici pe vreun mecena. Aici sta intellectual leadership.

Exista o confuzie serioasa provocata de termeni improprii in legatura cu cercetarea. In inteles restrins cercetarea stiintifica se refera la stiinte constituite istoric, adica acele tipuri de activitati

intelectuale prin care s-au dobindit si se dobindesc cunostinte pozitive, aproape sigure, in conformitate cu principii proprii. De ex chimia este stiinta, dar "habitatul" nu este stiinta. Prin extensie, orice activitate poate fi privita ca stiintifica, intrucit urmareste si dobindirea de cunostinte, desi poate numai in subsidiar. De ex, daca eu merg la piata sa cumpar un chibrit asta poate insemna ca fac cercetare stiintifica, intrucit cercetez piata sa vad unde este chibritul potrivit pentru mine, si-l descopar sau nu, ceea ce insemna ca am dobindit o cunostinta relativ sigura. Dar desigur, scopul pentru care am facut asta a fost sa-mi cumpar, sa dobindesc, un chibrit, nu cunostinte despre el si locatia si existenta lui.

Un bun simt si o decenta, o rezonabilitate, trebuie exercitate in definirea cercetarii stiintifice. In Romania si in UE aceste atitudini indispensabile pentru o viata rationala lipsesc cu desavirsire.

O alta diferenta este de facut intre cercetarea europeana si cercetarea comunitara. UE nu este Europa! Romania se integreaza poate in UE, dar asta nu insemna ca se integreaza in Europa.

Cercetarea proprie tarilor europene este inca totusi relativ solida. Dar ea nu se confunda cu cercetarea comunitara. Cercetarea comunitara este una minora, are un buget de numai 5% din cercetarea europeana, nu are institutii proprii. nu are angajati, etc. In ce sa se integreze cercetarea romaneasca? Intr-o fantoma?

Eu sint uimit cum politicienii si managerii de cercetare din Romania nu iau exemplu de la cercetarea europeana sau cercetarea din SUA, dar in schimb iau ca exemplu absolut o asa-zisa cercetare care este practic inexistentă: cercetarea comunitara!

De ce fac ei asta? Simplu. Intii nu se pricep, dar chiar de loc (nici nu inteleg bine limbile in care vorbesc si li se vorbeste, nu mai spun de scris in aceste limbi!). Doi, le convine de minune cercetarea comunitara intrucit le aduce venituri ilegitime, fara primejdii. E unul din putinele domenii in care ei pot fura fara sa fie prinsi. Acolo e de tocat bani publici in vazul lumii, fara pericol, la adapostul frazeologiei si verbozitatii monstruoase. Poate cineva spune ca au vreun inteles decent pachetele de informatii ale programelor de asa-zisa cercetare UE? Eu nu cred. Dar aceasta pasareasca impresioneaza sarmanul contribuabil care scoate banul.

In fine, e mult de discutat. Dar nu cred ca este foarte folositor. Folositor este ca politicienii si managerii de cercetare sa plece, fiindca nu au nici o competenta, citusi de mica, in cercetare, si sa lase cercetarea stiintifica pe mina cercetatorilor. O administratie minimala este suficienta. In cercetare nu trebuia politica. Trebuie viziune si o administratie minimala. Cercetatorii nu se vor incurca in definitii si termeni, si au viziunea propriului lor domeniu. Acest lucru trebuie sa li se spuna clar politicienilor si managerilor de cercetare, si sa le fie cerut cu insistenta si seriozitate.

Intrebarea "Cum stim care sint cei buni sa ne conduca?" este fundamentala si mi s-a pus de multe ori.

Raspunsul meu este: "Daca nu stim, nu vorbim. Mai intii invatam sa stim".

Einstein a fost facut profesor de Planck, Planck a fost facut profesor de Boltzmann, Boltzmann a fost facut profesor de imparat.

Acum, ca Planck sau Boltzmann nu au gresit e lesne de inteles: "ei cunosteau la meserie".

Dar e mai greu de inteles poate cum imparatul s-a orientat corect asupra lui Boltzmann. Fiindca imparatul Germaniei nu le prea avea, nici cu fizica, nici cu stiinta.

Imparatul insa cunostea la oameni. Educatia acestor monarhi era indreptata catre cunoasterea oamenilor. Ei aveau o responsabilitate in fata lui Dzeu in privinta vietii supusilor, si au gasit mijloacele sa-si asigure aceasta datorie sacra. Daca greseau, onoarea lor era pierduta.

Mijlocul ce asigura astfel de cunostinte este quadranglul de aur grec: gramatica, retorica muzica si gimnastica.

Clasicismul asigura cunosterea vietii, a lumii.

II vedeti pe politicienii si managerii nostri de cercetare ca stiu sa vorbeasca, ca stiu sa scrie, ca fac muzica, sau asculta muzica? Ii vedeti supli? Va uitati la Parlament? Stiti cite kilograme sint acolo in medie pe cap de parlamentar?

Omul se cunoaste dupa cum vorbeste, dupa cum scrie, dupa cum arata si dupa ce face, dupa fapte.

Unii dintre noi mai reusim sa cunosteam un pic la oameni. Si este evident ca cei care conduc acum cercetarea in Romania nu sint ceea ce trebuie. Sau gresesc?

Sint de acord ca nici Europa, in comparatie cu UE sau SUA, nu e mai stralucita in organizarea cercetarii. Cu exceptii.

Peste tot in lume cercetarea a esuat si esueaza daca este amestecata cu bani. Grupurile mari sau mici, dar finantate excesiv, devin imbuigate. Cercetarea devine acolo o rutina, o birocratie si o small business: de exemplu platesc din greu sa li se publice opusculele pe la conferinte, prin foile "vitelor de pripas", platesc sa li se produca rezultatele (ca studentii pentru teza de diploma, cum studentii matematicienii pentru teza de doctorat, o afacere internationala). Cu bani cumpara aparatura automata ce produce date automat, care sint puse automat in publicatii automate, fara nici un inteles, nici o relevanta, dar care arata grafic coplesitor de frumos.

Un energic lider de cercetare national, e adevarat din provincie, mi-a spus odata: Vreti ISI, dl prof? Nici o problema! Ia priviti, va rog! Si-mi arata un volum fantastic de frumos, al unei reviste foarte bine cotate, cu o serie de publicatii de autori straini si romani, colaboratori ai lui, rezultatul unei conferinte locale. Fantastic de frumos. Am ramas mut. 5 000 \$ a costat, zice omu'. La editura. Un fleac. Deschid la intimplare si citesc. Engleza proasta, nu intelegeam nimic. Bine, zic, dar e cam slabuta engleza. Ce mai conteaza domnu', te legi de toate fleacurile. Cine citeste?

Am fost impresionat.

Sa nu se inteleaga ca cercetarea nu are nevoie de fonduri, ar fi aberant, dar sa dai banii pe mina cercetatorilor, cu larghete, e dezastruos. Ii transformi in mici ciupitori, ii distrugi, ei la rindul lor distrug pe cei tineri, etc, etc. Daca facem o afacere din cercetare atunci nu mai avem cercetare, avem afacere.

Paradoxal, ce vrem aia avem!